

GILOY

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO

17 päivänä heinäkuuta 1997 *

Asiassa C-130/95,

jonka Hessisches Finanzgericht, Kassel (Saksa), on saattanut EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa

Bernd Giloy

vastaan

Hauptzollamt Frankfurt am Main-Ost

ennakkoratkaisun yhteisön tullikoodeksista 12 päivänä lokakuuta 1992 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2913/92 (EYVL L 302, s. 1) 244 artiklan tulkinnasta,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN,

toimien kokoonpanossa: presidentti G. C. Rodríguez Iglesias, jaostojen puheenjohtajat G. F. Mancini, J. C. Moitinho de Almeida, J. L. Murray ja L. Sevón sekä tuomarit C. N. Kakouris, P. J. G. Kapteyn, C. Gulmann, D. A. O. Edward (esittelevä tuomari), J.-P. Puissochet, G. Hirsch, P. Jann ja H. Ragnemalm,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

julkisasiamies: F. G. Jacobs,
kirjaaja: johtava hallintovirkamies H. A. Rühl,

ottaen huomioon kirjalliset huomautukset, jotka sille on esittänyt Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään oikeudellisen yksikön virkamies Claudia Schmidt,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan komission 4.6.1996 pidetyssä istunnossa esittämät suulliset huomautukset,

kuultuaan julkisasiamiehen 17.9.1996 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Hessisches Finanzgericht, Kassel, on esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle 31.3.1995 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 21.4.1995, EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla neljä ennakkoratkaisukysymystä yhteisön tullikoodeksista 12 päivänä lokakuuta 1992 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2913/92 (EYVL L 302, s. 1, jäljempänä tullikoodeksi) 244 artiklan tulkinnasta.
- 2 Nämä kysymykset on esitetty Bernd Giloy ja Hauptzollamt Frankfurt am Main-Ostin välisessä hallintoriita-asiassa, joka koskee maahantuotujen tavaroiden liikevaihtoverosta syntyneen 293 870,76 Saksan markan suuruisen velan perimisestä tehtyä päätöstä (jäljempänä riidanalainen päätös).

3 Tullikoodeksin 244 artiklan toisessa kohdassa säädetään, että kun on haettu muutosta tulliviranomaisten päätökseen, joka liittyy tullilainsäädännön soveltamiseen, tulliviranomaisten on lykättävä riidanalaisen päätöksen täytäntöönpanoa kokonaan tai osittain, ”jos niillä on perusteltua syytä epäillä, että [se] ei ole tullilainsäädännön mukainen, tai jos on olemassa vaara, että asianomaiselle aiheutuu siitä vahinkoa, joka ei ole korvattavissa”.

4 Tullikoodeksin 244 artiklan kolmannessa kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jos riidanalaisen päätöksen perusteella on kannettava tuonti- tai vientitulleja, täytäntöönpanoa voidaan lykätä, jos tullien maksamisesta on annettu tai annetaan vakuus. Vakuutta ei kuitenkaan tarvitse vaatia, jos sen vaatiminen voisi velallisen tilanne huomioon ottaen aiheuttaa vakavia taloudellisia tai sosiaalisia vaikeuksia.”

5 On huomattava, että tämän säännöksen saksankielisen version viimeinen virke kuului aluksi seuraavasti: ”Diese Sicherheitsleistung darf jedoch nicht gefordert werden, wenn — —”; sitä on kuitenkin muutettu, jotta se olisi yhdenmukainen muiden kieliversioiden kanssa. Muutettuna se kuuluu nyt seuraavasti: ”Diese Sicherheitsleistung braucht jedoch nicht gefordert zu werden, wenn — —”. Vastaava muutos on tehty myös italiankieliseen versioon (EYVL 1996, L 97, s. 38, saksan- ja italiankielinen painos).

6 Tullikoodeksin 192 artiklan 1 kohdassa säädetään, että jos tullilainsäädännön mukaan vakuuden antaminen on pakollista, tulliviranomaisten on vahvistettava vakuuden määrä tasolle, joka vastaa kyseisen tullivelan täsmällistä määrää tai, jos velan määrä ei ole varmasti laskettavissa, suurinta mahdollista syntyvän tai mahdollisesti syntyvän tullivelan määrää.

- 7 Tämän artiklan 2 kohdassa säädetään, että jos vakuuden antaminen on tullilainsäädännön mukaan harkinnanvaraista ja tulliviranomaiset vaativat vakuutta, näiden viranomaisten on vahvistettava vakuuden määrä tasolle, joka ei ole 1 kohdassa tarkoitettua tasoa korkeampi.
- 8 Tullikoodeksin 9 artiklan 1 kohdassa säädetään, että "[a]sianomaiselle myönteinen päätös on muissa kuin 8 artiklassa tarkoitetuissa tapauksissa kumottava tai sitä on muutettava, jos yksi tai useampi sen tekemisen edellytyksistä ei ole täyttynyt tai enää täyty".
- 9 Jo ennen tullikoodeksin voimaantuloa *Finanzgerichtsordnungin* (Saksan verotuo- mioistuinten toiminnan järjestämistä koskeva laki, jäljempänä FGO) 69 §:n 2 ja 3 momentissa säädettiin siitä, millä edellytyksillä veroviranomaisen tekemien veron- kantopäätösten täytäntöönpanoa voidaan lykätä, ja tällaisilla päätöksillä tarkoitettiin myös tullien perintää koskevia päätöksiä. Saksan oikeuskäytännön ja oikeus- tieteen mukaan näitä edelleen voimassa olevia säännöksiä on kaikissa tapauksissa sovellettava tullikoodeksin 244 artiklan mukaisesti.
- 10 *Umsatzsteuergesetzin* (Saksan liikevaihtoverolaki) 21 §:n 2 momentin mukaan se, mitä tulleista on säädetty, koskee soveltuvin osin maahantuonnista suoritettavaa liikevaihtoveroa. Tästä seuraa, että FGO:n 69 §:n 2 ja 3 momenttia sovelletaan hakemuksiin, jotka koskevat maahantuonnista suoritettavan liikevaihtoveron kantoa koskevan päätöksen täytäntöönpanon lykkäystä.
- 11 Pääasian vastaaja teki 28.3.1990 Giloyta koskevan riidanalaisen päätöksen. Giloy teki oikaisuvaatimuksen tästä päätöksestä pääasian vastaajalle, mutta tämä hylkäsi sen perusteettomana 17.9.1991. Tämän vuoksi Giloy nosti 23.10.1991 Hessisches Finanzgerichtissä kanteen vaatien riidanalaisen päätöksen kumoamista.

12 Hauptzollamt Fulda, joka on Hessenin osavaltion alueen toimivaltainen täytäntöönpanoviranomainen tulliasioissa, pani 16.8.1994 tekemällään päätöksellä riidanalaisen päätöksen täytäntöön toimittamalla ulosmittauksen pääasian kantajan palkasta. Maksamatta oleva määrä viivästyskoroilla lisättyinä oli tuolloin 451 092,76 Saksan markkaa. Giloy'n työnantaja irtisanoi hänet 16.9.1994 velan suuruuden vuoksi, ja Giloy on siitä alkaen saanut sosiaaliavustusta.

13 Pääasian kantaja on pyytänyt Hessisches Finanzgerichtiä lykkäämään riidanalaisen päätöksen täytäntöönpanon *Umsatzsteuergesetzin* 21 §:n 2 momentin ja FGO:n 69 §:n 3 momentin nojalla. Hän vetoaa siihen, että on perusteltua syytä epäillä tämän päätöksen lainmukaisuutta. Lisäksi hän katsoo, että pyyntö on hyväksyttävä sen vuoksi, että hän on menettänyt työnsä palkasta toimitetun ulosmittauksen vuoksi, joten hänelle on aiheutunut vahinkoa, joka ei ole korvattavissa. Giloy'n entinen työnantaja on vakuuttanut hänelle, että hänet otetaan takaisin palvelukseen, jos riidanalaista päätöstä ei panna täytäntöön. Giloy on henkilökohtaiseen taloudelliseen tilanteeseensa vedoten väittänyt lisäksi, että tullikoodeksin 244 artiklan kolmannen kohdan mukaan vakuuden antamista ei voida vaatia, jos täytäntöönpanon lykkäys myönnetään.

14 Pääasian vastaaja sitä vastoin katsoo, ettei ole mitään perusteltua syytä epäillä riidanalaisen päätöksen lainmukaisuutta ja että riidanalaisen päätöksen täytäntöönpanosta ei aiheudu pääasian kantajalle sellaista vahinkoa, joka ei ole korvattavissa.

15 Koska kansallinen tuomioistuin katsoi, että sen on näissä olosuhteissa sovellettava tullikoodeksin 244 artiklaa, se päätti lykätä asian ratkaisemista ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Ovatko yhteisön tullikoodeksista 12 päivänä lokakuuta 1992 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2913/92 (EYVL L 302, s. 1) 244 artiklan toisessa kohdassa mainitut kaksi edellytystä, eli

— perusteltu syy epäillä, että päätös ei ole tullilainsäädännön mukainen,

tai

— asianomaiselle aiheutuva vahinko, joka ei ole korvattavissa,

täysin riippumattomia toisistaan siten, että päätöksen täytäntöönpanon lykkäys on myönnettävä, vaikka *ei* olisikaan *mitään* syytä epäillä, että se verotuspäätös, jonka osalta täytäntöönpanon lykkäystä haetaan, ei ole tullilainsäädännön mukainen, jos kuitenkin on mahdollista, että asianomaiselle aiheutuu vahinkoa, joka ei ole korvattavissa?

Jos kysymykseen 1 vastataan myöntävästi:

- 2) Jos toisessa luetelmakohdassa mainittu edellytys täyttyy, merkitseekö se väisämättä, että vakuutta ei voida vaatia, vai onko myös joidenkin muiden edellytysten täytyttävä, ja jos on, minkä?
- 3) Onko työpaikan menettämisen uhkaa, joka on mahdollisesti jo toteutunut maksun perimiskelpoiseksi tulon jälkeen, pidettävä 'vakavana taloudellisena tai sosiaalisena vaikeutena', vaikka kansallisten lakien perusteella vähimmäistoimeentulo turvattaisiinkin esimerkiksi sosiaaliavustuksilla?
- 4) Kun täytäntöönpanon lykkäys myönnetään, onko vakuuden määrä aina vahvistettava veron tai maksun suuruiseksi vai voidaanko se vahvistaa vastaamaan ainoastaan osaa verosta tai maksusta ottaen huomioon hakijan kokonaistaloudellinen tilanne?"

Yhteisöjen tuomioistuimen toimivalta

- 16 Komissio huomauttaa, että koska pääasia koskee liikevaihtoveron eikä tullien kantamista, kyseisten tullikoodeksin säännösten soveltaminen pääasiaan perustuu ainoastaan Saksan kansalliseen oikeuteen. Tullikoodeksia ei sen sanamuodon mukaan nimittäin sovelleta maahantuonnista suoritettavaan liikevaihtoveroon (ks. tullikoodeksin 4 artiklan 10 kohta). Näin ollen komissio epäilee, onko yhteisöjen tuomioistuimella toimivaltaa ratkaista sille esitetyt ennakkoratkaisukysymykset.
- 17 Komissio katsoo kuitenkin, että yhteisöjen tuomioistuimella on toimivalta ratkaista tämä asia. Se perustaa kantansa erityisesti yhdistetyissä asioissa C-297/88 ja C-197/89, Dzodzi, 18.10.1990 annettuun tuomioon (Kok. 1990, s. I-3763, 37 kohta) ja siihen, että tullikoodeksin kyseisiä säännöksiä sovelletaan pääasiaan, vaikkakin vain kansallisen oikeuden perusteella.
- 18 Yhteisöjen tuomioistuimen tältä osin esittämiin kysymyksiin antamissaan vastauksissa pääasian kantaja ja vastaaja sekä Saksan hallitus ovat yhtyneet komission kantaan. Saksan hallitus on korostanut, että Saksan tulliviranomaiset vastaavat sekä tuontitullien että maahantuonnista suoritettavan liikevaihtoveron kantamisesta. Kyseinen vero ja maksu määrätään yleensä samalla kertaa ja samassa veronkanto päätöksessä. Niihin sovelletaan näin ollen samanlaista menettelyä, joten asiaa koskevia säännöksiä olisi tulkittava yhdenmukaisesti. Myös tullikoodeksin 244 artiklassa säädetyt menettelyt kuuluvat näihin menettelyihin, koska tullien kantamista koskevan kansallisen lainsäädännön on oltava tämän säännöksen mukainen.
- 19 Yhteisöjen tuomioistuimella on perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla toimivalta antaa ennakkoratkaisuja tämän sopimuksen ja yhteisön toimielinten säädösten tulkinnasta.

- 20 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan perustamissopimuksen 177 artiklassa määrätty menettely on väline yhteisöjen tuomioistuimen ja kansallisten tuomioistuinten välisen yhteistyön toteuttamiseksi. Tästä seuraa, että yksinomaan kansallisen tuomioistuimen, jossa asia on vireillä ja joka vastaa annettavasta ratkaisusta, tehtävänä on kunkin asian erityispiirteiden perusteella harkita, onko ennakkoratkaisu tarpeen asian ratkaisemiseksi ja onko sen yhteisöjen tuomioistuimelle esittämillä kysymyksillä merkitystä asian kannalta (ks. erityisesti em. asia Dzodzi, tuomion 33 ja 34 kohta ja asia C-231/89, Gmurzynska-Bscher, tuomio 8.11.1990, Kok. 1990, s. I-4003, 18 ja 19 kohta).
- 21 Näin ollen silloin, kun kansallisten tuomioistuinten esittämät ennakkoratkaisukysymykset koskevat yhteisön oikeuden säännöksen tulkintaa, yhteisöjen tuomioistuimen on periaatteessa annettava ennakkoratkaisu (ks. em. asia Dzodzi, tuomion 35 kohta ja em. asia Gmurzynska-Bscher, tuomion 20 kohta). Sen enempää perustamissopimuksen 177 artiklan sanamuodosta kuin tällä artiklalla toteutetun menettelyn tarkoituksestakaan ei ilmene, että perustamissopimuksen laatijat olisivat tarkoittaneet, että yhteisöjen tuomioistuimella ei ole toimivaltaa antaa yhteisön oikeuden säännöstä koskevaa ennakkoratkaisua siinä erityistapauksessa, että jäsenvaltion kansallisessa oikeudessa viitataan kyseisen säännöksen sisältöön pelkästään tämän valtion sisäiseen tilanteeseen sovellettavien sääntöjen määrittelemiseksi (ks. em. asia Dzodzi, tuomion 36 kohta ja em. asia Gmurzynska-Bscher, tuomion 25 kohta).
- 22 Kansallisen tuomioistuimen tekemä ennakkoratkaisupyynnö voidaan nimittäin jättää tutkimatta ainoastaan silloin, kun on ilmeistä, että perustamissopimuksen 177 artiklan mukaista menettelyä käytetään väärään tarkoitukseen ja että sillä itse asiassa pyritään saamaan yhteisöjen tuomioistuimen ratkaisu näennäisen oikeudenkäyntiasian avulla, tai kun on selvää, että yhteisön oikeutta ei suoraan eikä välillisesti sovelleta kyseisen asian olosuhteissa (ks. em. asia Dzodzi, tuomion 40 kohta ja em. asia Gmurzynska-Bscher, tuomion 23 kohta).
- 23 Yhteisöjen tuomioistuin on tämän oikeuskäytännön nojalla useaan otteeseen katsonut, että sillä on toimivalta ratkaista yhteisön oikeuden säännöksiä koskevia ennakkoratkaisukysymyksiä sellaisissa tapauksissa, joissa pääasian tosiseikat jäävät yhteisön oikeuden soveltamisalan ulkopuolelle mutta joissa yhteisön oikeuden säännöksiä sovelletaan joko kansallisen oikeuden nojalla tai pelkkien sopimusmääräysten nojalla (ks. yhteisön oikeuden soveltamisesta kansallisen oikeuden nojalla

em. asia Dzodzi ja em. asia Gmurzynska-Bscher; asia 166/84, Thomasdünger, tuomio 26.9.1985, Kok. 1985, s. 3001 ja asia C-384/89, Tomatis ja Fulchiron, tuomio 24.1.1991, Kok. 1991, s. I-127; ks. yhteisön oikeuden soveltamisesta sopimusmääräyksen nojalla asia C-88/91, Federconsorzi, tuomio 25.6.1992, Kok. 1992, s. I-4035 ja asia C-73/89, Fournier, tuomio 12.11.1992, Kok. 1992, s. I-5621, jäljempänä Dzodzi-tapauksen mukainen oikeuskäytäntö). Niillä kansallisilla säännöksillä ja sopimusmääräyksillä, joiden osaksi yhteisön oikeuden säännökset oli otettu, ei nimittäin näissä asioissa selvästikään ollut rajoitettu yhteisön oikeuden säännösten soveltamista.

24 Yhteisöjen tuomioistuin katsoi sitä vastoin asiassa C-346/93, Kleinwort Benson, 28.3.1995 antamassaan tuomiossa (Kok. 1995, s. I-615), ettei sillä ollut toimivaltaa ratkaista ennakkoratkaisukysymystä, joka koski tuomioistuimen toimivallasta ja tuomioiden täytäntöönpanosta yksityisoikeuden alalla 27 päivänä syyskuuta 1968 tehtyä yleissopimusta (EYVL 1972, L 299, s. 32, jäljempänä yleissopimus).

25 Yhteisöjen tuomioistuin korosti tämän tuomion 19 kohdassa sitä, että sen tulkittavaksi saatettuja yleissopimuksen määräyksiä ei ollut sellaisinaan saatettu voimaan asianomaisen sopimusvaltion oikeusjärjestyksessä, mikä erotti tämän tapauksen Dzodzi-tapauksen mukaisesta oikeuskäytännöstä. Yhteisöjen tuomioistuin totesi tämän tuomion 16 kohdassa, että yleissopimusta oli kyseisessä kansallisessa laissa käytetty ainoastaan mallina ja siinä oli toistettu sen sisältämät määräykset vain osittain. Yhteisöjen tuomioistuin totesi tuomion 18 kohdassa lisäksi, että laissa säädettiin nimenomaisesti asianomaisen sopimusvaltion mahdollisuudesta tehdä muutoksia, joiden "tarkoituksena on saada aikaan eroavaisuuksia" lain säännösten ja yleissopimuksen vastaavien määräysten välillä. Lisäksi laissa nimenomaisesti erotettiin toisistaan ne säännökset, joita sovelletaan yhteisöön liittyviin tilanteisiin, ja ne, joita sovelletaan valtion sisäisiin tilanteisiin. Kun kansalliset tuomioistuimet tulkitsivat niitä kyseisen lain säännöksiä, joilla oli asiassa merkitystä, niiden oli ensin mainituissa tilanteissa noudatettava yleissopimusta koskevaa yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytäntöä, kun taas jälkimmäisessä tapauksessa niiden oli ainoastaan otettava se huomioon, mutta ne saattoivat poiketa siitä.

26 Minkään asiakirja-aineistoon sisältyvän seikan perusteella ei tässä asiassa voida päätellä, että pääasiaa ei ratkaistaisi yhteisön oikeusnormeja soveltamalla.

- 27 Nimenomaan asiakirja-aineistosta ilmenee, että kyseisiä kansallisen oikeuden säännöksiä sovelletaan erotuksetta — ja joskus jopa samanaikaisesti — tilanteisiin, jotka kuuluvat toisaalta kansallisen oikeuden ja toisaalta yhteisön oikeuden alaisuuteen. Kansallisen oikeuden mukaan näitä säännöksiä on tulkittava ja sovellettava yhdenmukaisesti riippumatta siitä, sovelletaanko kansallista vai yhteisön oikeutta. Kun kansallisen oikeuden säännöksiä sovelletaan yhteisön oikeuden alaisuuteen kuuluviin tilanteisiin, niitä on tulkittava ja sovellettava tullikoodeksin 244 artiklan mukaisesti. Kansallisessa oikeudessa edellytetään tämän vuoksi, että myös kyseisiä kansallisia säännöksiä on aina sovellettava tämän artiklan mukaisesti.
- 28 Kun kansallisen lainsäädännön mukaan valtion sisäisten tilanteiden ratkaisemisessa on noudatettava yhteisön oikeudessa annettuja ratkaisuja, jotta taattaisiin, että toisiaan vastaavissa tilanteissa noudatetaan samaa menettelyä, yhteisöllä on selvä intressi sen osalta, että yhteisön oikeudesta omaksuttuja säännöksiä ja käsitteitä tulkitaan yhdenmukaisesti, jotta vältettäisiin myöhemmät tulkintaerot, eikä tämä riipu siitä, missä olosuhteissa näitä säännöksiä ja käsitteitä sovelletaan (ks. vastaavasti em. asia Dzodzi, tuomion 37 kohta).
- 29 Kaikesta edellä esitetystä seuraa, että yhteisöjen tuomioistuimella on toimivalta ratkaista sille esitetyt ennakkoratkaisukysymykset.

Ensimmäinen ennakkoratkaisukysymys

- 30 On todettava, että kaikissa tullikoodeksin 244 artiklan toisen kohdan kieliversioissa ne kaksi edellytystä, joita tässä ennakkoratkaisukysymyksessä tarkoitetaan, on erotettu toisistaan tai-rinnastuskonjunktioilla. Vaikka tällä sanalla joskus voidaan yhdistää kaksi lauseenjäsentä, on kiistatonta, että tässä tapauksessa sillä erotetaan nämä edellytykset toisistaan.

31 Säännöksen sanamuodosta ilmenee siten yhteisön lainsäätäjän tarkoittaneen, että kyseiset edellytykset ovat erillisiä perusteita, joten riidanalaisen päätöksen täytäntöönpanon lykkääminen voi perustua niistä kumpaan tahansa yksin.

32 Myös tullikoodeksin säätämishistoria vahvistaa tämän tulkinnan oikeellisuuden. Ehdotuksessa yhteisön tullikoodeksista annettavaksi neuvoston asetukseksi, jonka komissio antoi neuvostolle 21.3.1990, ainoa peruste riidanalaisen päätöksen täytäntöönpanon lykkäämiselle oli se, että tulliviranomaisten hyväksymällä tavalla on osoitettu, että on perusteltua syytä epäillä, että riidanalainen päätös ei ole tullilainsäädännön mukainen (asetusehdotuksen 243 artiklan toinen kohta, EYVL 1990, C 128, s. 1).

33 Talous- ja sosiaalikomitea on tästä ehdotuksesta antamassaan lausunnossa todennut asetusehdotuksen 243 artiklan toisen kohdan osalta, että ”olisi toivottavaa, että säädettäisiin mahdollisuudesta lykätä päätöksen täytäntöönpanoa myös siinä tapauksessa, että täytäntöönpanosta aiheutuu asianomaiselle kohtuuttoman ankaria seurauksia, jotka eivät ole perusteltuja tärkeän julkisen edun vuoksi” (EYVL 1991, C 60, s. 5, 11).

34 Koska komissio ei muuttanut asetusehdotusta tällä tavalla (EYVL 1991, C 97, s. 11), neuvosto itse lisäsi tullikoodeksin 244 artiklan toiseen kohtaan lauseen ”— tai jos on olemassa vaara, että asianomaiselle aiheutuu siitä vahinkoa, joka ei ole korvattavissa” (ks. neuvoston 14.5.1992 vahvistaman yhteisen kannan 244 artiklan toinen kohta; yhteinen kanta annettiin tiedoksi *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* 1992, C 149, s. 1).

35 Käsitteen ”vahinko, joka ei ole korvattavissa” tulkinnassa on tukeuduttava käsitteeseen ”korjaamaton vahinko”, joka on perustamissopimuksen 185 artiklan mukaisen säädöksen täytäntöönpanon lykkäyksen edellytys (ks. korjaamatonta vahinkoa koskevasta edellytyksestä asia C-149/95 P(R), komissio v. Atlantic Container Line ym., määräys 19.7.1995, Kok. 1995, s. I-2165, 22 kohta).

- 36 Tältä osin on todettava, että yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan "korjaamatonta vahinkoa" koskeva vaatimus edellyttää, että väli-toimista päättävän tuomioistuimen on tutkittava, voidaanko sillä, että pääasiasta päättävä tuomioistuin mahdollisesti kumoaa riidanalaisen päätöksen, muuttaa välittömällä täytäntöönpanolla aikaansaattava tilanne toiseksi kuin se olisi, jos päätös olisi täytäntöönpantu välittömästi, ja estettäisiinkö päinvastoin päätöksen täytäntöönpanon lykkäämisellä päätöksen täysien oikeusvaikutusten ilmeneminen, jos pääasian kanne hylättäisiin (ks. vastaavasti em. asia komissio v. Atlantic Container Line ym., määräyksen 50 kohta).
- 37 Yhteisöjen tuomioistuin on katsonut, että varallisuusvahinkoa voidaan periaatteessa pitää vakavana ja korjaamattomana ainoastaan, jos sitä ei voida kokonaan korvata, jos kantaja voittaa pääasian (ks. asia 229/88 R, Cargill ym. v. komissio, määräys 26.9.1988, Kok. 1988, s. 5183, 17 kohta).
- 38 Mikäli riidanalaisen säädöksen tai päätöksen täytäntöönpano voi aiheuttaa yhtiön purkautumisen tai pakottaa yksityisen oikeussubjektin myymään asuntonsa, korjaamatonta vahinkoa koskevan edellytyksen on näissä olosuhteissa katsottava täyttyneen (ks. asia T-88/94 R, Société commerciale des potasses et de l'azote et Entreprise minière et chimique v. komissio, määräys 15.6.1994, Kok. 1994, s. II-401, 33 kohta; asia T-168/95 R, Eridania ym. v. neuvosto, määräys 7.11.1995, Kok. 1995, s. II-2817, 42 kohta ja asia 141/84 R, De Compte v. parlamentti, määräys 3.7.1984, Kok. 1984, s. 2575, 5 kohta).
- 39 Tältä osin on todettava, että ei ole välttämätöntä, että väitetyn vahingon uhka olisi näytetty toteen ehdottomalla varmuudella. Erityisesti silloin, kun vahingon toteutuminen riippuu yhteisesti useiden seikkojen tapahtumisesta, on katsottava riittävän, että vahinko on riittävällä todennäköisyydellä ennalta arvattavissa (ks. vastaavasti em. asia komissio v. Atlantic Container Line ym., määräyksen 38 kohta).

40 Lopuksi on huomattava, että jos se vahinko, joka ei ole korvattavissa ja jonka perusteella tullikoodeksin 244 artiklan toiseen kohtaan perustuva täytäntöönpanon lykkäys on myönnetty, tapahtuu tästä lykkäyksestä huolimatta muiden syiden vuoksi, tulliviranomaiset voivat tullikoodeksin 9 artiklan 1 kohdan nojalla kumota lykkäyspäätöksen.

41 Pääasiassa esitetyistä asiakirjoista käy tässä asiassa ilmi, että se väitetty vahinko, jonka kantaja kärsii, jos riidanalainen päätös pannaan täytäntöön välittömästi, on se, että hänen työttömyytensä jatkuu. Asiakirjoista ei kuitenkaan käy ilmi, että hänellä olisi oikeus saada menetettyä palkkaa vastaava korvaus tulliviranomaisilta, vaikka hän voittaisi pääasian ja vaikka aikaisempi työnantaja ottaisi hänet uudelleen palvelukseensa. Sitä mahdollisuutta ei ole myöskään suljettu pois, että kantaja saattaa kärsiä muutakin mahdollisesti korjaamatonta vahinkoa, jos riidanalainen päätös pannaan täytäntöön välittömästi, kuten esimerkiksi sellaista vahinkoa, että hänen omaisuutensa ulosmitattaisiin ja käytettäisiin velkojien saatavien suoritukseksi.

42 Kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on kaikki pääasian osalta merkitykselliset seikat huomioon ottaen arvioida, voiko kantaja kärsiä edellä todetun kaltaisen vahingon, joka ei ole korvattavissa, jos riidanalainen päätös pannaan täytäntöön.

43 Kaikki edellä esitetty huomioon ottaen ensimmäiseen ennakkoratkaisukysymykseen on vastattava, että tullikoodeksin 244 artiklan toista kohtaa on tulkittava siten, että tulliviranomaisten on lykättävä riidanalaisen tullipäätöksen täytäntöönpanoa kokonaan tai osittain, jos jompikumpi tässä säännöksessä mainituista edellytyksistä täyttyy, joten täytäntöönpanon lykkäys on myönnettävä, jos on olemassa vaara, että asianomaiselle aiheutuu vahinkoa, joka ei ole korvattavissa, vaikka ei olisikaan perusteltua syytä epäillä, että riidanalainen päätös ei ole tullilainsäädännön mukainen.

Toinen ennakkoratkaisukysymys

- 44 Tällä kysymyksellään kansallinen tuomioistuin pyrkii selvittämään, että jos asianomaiselle saattaa riidanalaisen päätöksen välittömän täytäntöönpanon vuoksi aiheutua vahinkoa, joka ei ole korvattavissa, merkitseekö se väistämättä sitä, että tulliviranomaiset eivät voi vaatia, että kyseisen päätöksen täytäntöönpanon lykkäyksen yhteydessä on annettava vakuus.
- 45 Vaikka tullikoodeksin 244 artiklan toisen kohdan mukaan sellainen vahinko, joka ei ole korvattavissa, on peruste riidanalaisen päätöksen täytäntöönpanon lykkäämiselle, tällä edellytyksellä ei kuitenkaan ole merkitystä sen osalta, onko vakuuden antaminen välttämätöntä.
- 46 Tullikoodeksin 244 artiklan kolmannen kohdan ensimmäisestä virkkeestä ilmenee, että riidanalaisen päätöksen täytäntöönpanon lykkäys edellyttää yleensä vakuuden antamista, vaikka lykkäys myönnettäisiin sen johdosta, että asianomaiselle voi aiheutua vahinkoa, joka ei ole korvattavissa.
- 47 Ainoa poikkeus tästä säännöstä on tullikoodeksin 244 artiklan kolmannen kohdan toisessa virkkeessä mainittu tapaus, että vakuuden vaatiminen voisi velallisen tilanne huomioon ottaen aiheuttaa vakavia taloudellisia tai sosiaalisia vaikeuksia.
- 48 Jos tällaisia vaikeuksia on, tulliviranomaisilla on valta päättää, onko täytäntöönpanon lykkäyksen yhteydessä annettava vakuus. Vaikka pääasian tosiseikkojen tapahtumahetkellä tullikoodeksin 244 artiklan kolmannen kohdan toisen virkkeen saksankielinen versio olikin voimassa sellaisena kuin se oli ennen vuotta 1996 tehtyä muutosta, kaikkien muiden tuolloin voimassa olleiden kieliversioiden — paitsi

italiankielisen — sanamuodosta ilmenee selvästi, että tulliviranomaisilla on aina oikeus vaatia vakuutta täytäntöönpanon lykkäyksen yhteydessä.

49 Toiseen ennakkoratkaisukysymykseen on näin ollen vastattava, että vaikka asianomainen saattaa kärsiä vahingon, joka ei ole korvattavissa, jos riidanalainen tullipäätös pannaan täytäntöön välittömästi, se ei estä tulliviranomaisia vaatimasta, että kyseisen päätöksen täytäntöönpanon lykkäyksen yhteydessä on annettava vakuus. Jos vaatimus vakuuden antamisesta voi velallisen tilanne huomioon ottaen aiheuttaa vakavia taloudellisia tai sosiaalisia vaikeuksia, tulliviranomaisilla on valta olla vaatimatta tällaista vakuutta.

Kolmas ennakkoratkaisukysymys

50 Tällä kysymyksellään kansallinen tuomioistuin haluaa pääasiallisesti selvittää, voiko se, että riidanalaisen tullipäätöksen täytäntöönpanon lykkäyksen yhteydessä vaaditaan annettavaksi vakuus, aiheuttaa vakavia taloudellisia tai sosiaalisia vaikeuksia työttömälle velalliselle, joka on irtisanomisestaan alkaen saanut sosiaalivustusta.

51 Sen toteamiseksi, voiko vakuuden vaatiminen velalliselta aiheuttaa hänelle tällaisia vaikeuksia, tulliviranomaisten on otettava huomioon kaikki tämän henkilön tilanteeseen, erityisesti taloudelliseen, liittyvät seikat.

- 52 Pääasian asiakirjoista ilmenee tässä asiassa, että kantaja on työtön ja että hän on irtisanomisestaan alkaen saanut sosiaaliavustusta. Hänet irtisanottiin ennen kuin hän oli hakenut riitauttamansa tullipäätöksen täytäntöönpanon lykkäystä. Asiakirja-aineistosta ilmenee myös, että kantaja väittää kansallisessa tuomioistuimessa, että hän ei taloudellisen tilanteensa vuoksi pysty antamaan vakuutta. Tämä tuomioistuin ei kuitenkaan ole ilmoittanut, pitääkö tämä paikkansa.
- 53 Tältä osin riittää, kun todetaan, että jos velallista, jolla ei ole riittäviä varoja, vaaditaan antamaan vakuus, se voi aiheuttaa hänelle vakavia taloudellisia vaikeuksia. Tullikoodeksin sanamuodon mukaan se, että velallisen on mahdotonta antaa vakuutta, oikeuttaa tulliviranomaiset olemaan vaatimatta vakuutta riidanalaisen päätöksen täytäntöönpanon lykkäyksen yhteydessä.
- 54 Kolmanteen ennakkoratkaisukysymykseen on siis vastattava, että jos riidanalaisen tullipäätöksen täytäntöönpanon lykkäyksen yhteydessä vaaditaan annettavaksi vakuus, se voi aiheuttaa vakavia taloudellisia tai sosiaalisia vaikeuksia velalliselle, jolla ei ole riittäviä varoja vakuuden antamiseksi.

Neljäs ennakkoratkaisukysymys

- 55 Tällä kysymyksellään kansallinen tuomioistuin kysyy pääasiallisesti, että jos riidanalaisen tullipäätöksen täytäntöönpanon lykkäyksen yhteydessä vaaditaan annettavaksi vakuus, onko vakuuden määrä vahvistettava tasolle, joka vastaa riidanalaisen velan määrää, vai voidaanko tätä määrää velallisen taloudellinen tilanne huomioon ottaen alentaa vastaamaan osaa velan kokonaismäärästä.

56 Tältä osin on muistutettava, että tullikoodeksin 192 artiklassa tehdään ero pakollisen ja harkinnanvaraisen vakuuden määrän välillä.

57 Tämän artiklan 1 kohdassa vaaditaan, että pakollisen vakuuden määrän on vastattava velan täsmällistä määrää tai, jos määrää ei voida laskea varmasti, suurinta mahdollista syntyvän tai mahdollisesti syntyvän velan määrää.

58 Harkinnanvaraisen vakuuden osalta tämän artiklan 2 kohdassa ei sitä vastoin säädetä vakuuden vähimmäismäärää. Siinä säädetään ainoastaan, että tällaisen vakuuden määrä ei saa ylittää tiettyä enimmäismäärää eli tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettua määrää.

59 Tästä seuraa, että harkinnanvaraisen vakuuden määrä voidaan vahvistaa velan määrää pienemmäksi tai, jos velan määrää ei voida laskea varmasti, syntyvän tai mahdollisesti syntyvän velan suurinta mahdollista määrää pienemmäksi. Kun tulliviranomaiset vahvistavat tällaisen vakuuden asianmukaista määrää, niiden on otettava huomioon kaikki asian kannalta merkitykselliset seikat ja myös velallisen taloudellinen tilanne.

50 Kuten yhteisöjen tuomioistuin on jo todennut tämän tuomion 46 kohdassa, tullikoodeksin 244 artiklan kolmannen kohdan mukaan vakuuden antaminen on pääsääntöisesti pakollista. Vakuuden määrä on näin ollen yleensä vahvistettava vastaamaan velan täsmällistä määrää tai, jos velan määrää ei voida laskea varmasti, syntyvän tai mahdollisesti syntyvän velan suurinta mahdollista määrää.

- 61 Jos vakuuden vaatiminen voi velallisen tilanne huomioon ottaen aiheuttaa hänelle vakavia taloudellisia tai sosiaalisia ongelmia, tulliviranomaisilla on tämän säännöksen toisen virkkeen nojalla valta olla vaatimatta tällaisen vakuuden antamista (ks. tämän tuomion 47 ja 48 kohta).
- 62 Jos tässä asiassa on kyse harkinnanvaraisesta vakuudesta, sen määrä voidaan kaikki asian kannalta merkitykselliset seikat ja myös velallisen taloudellinen tilanne huomioon ottaen vahvistaa mille tahansa tasolle, joka ei ylitä velan kokonaismäärää tai, jos tätä ei voida laskea varmasti, mille tahansa tasolle, joka ei ylitä syntyvän tai mahdollisesti syntyvän velan suurinta mahdollista määrää.
- 63 Neljänteen ennakkoratkaisukysymykseen on näin ollen vastattava, että jos riidanalaisen tullipäätöksen täytäntöönpanon lykkäyksen yhteydessä on tullikoodeksin 244 artiklan kolmannen kohdan mukaan annettava vakuus, vakuuden määrä on vahvistettava vastaamaan velan täsmällistä määrää tai, jos velan määrää ei voida laskea varmasti, suurinta mahdollista syntyvän tai mahdollisesti syntyvän velan määrää, paitsi jos vakuuden vaatiminen voi aiheuttaa velalliselle vakavia taloudellisia tai sosiaalisia vaikeuksia; tällaisessa tapauksessa vakuuden määrä voidaan velallisen taloudellinen tilanne huomioon ottaen vahvistaa kyseisen velan määrää pienemmäksi.

Oikeudenkäyntikulut

- 64 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneelle Euroopan yhteisöjen komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi. Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN

on ratkaissut Hessisches Finanzgerichtin, Kassel, 31.3.1995 tekemällään päätöksellä esittämät kysymykset seuraavasti:

- 1) Yhteisön tullikoodeksista 12 päivänä lokakuuta 1992 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2913/92 244 artiklan toista kohtaa on tulkittava siten, että tulliviranomaisten on lykättävä riidanalaisen tullipäätöksen täytäntöönpanoa kokonaan tai osittain, jos jompikumpi tässä säännöksessä mainittu edellytys täyttyy, joten täytäntöönpanon lykkäys on myönnettävä, jos on olemassa vaara, että asianomaiselle aiheutuu vahinkoa, joka ei ole korvattavissa, vaikka ei olisikaan perusteltua syytä epäillä, että riidanalainen päätös ei ole tullilainsäädännön mukainen.
- 2) Vaikka asianomainen saattaa kärsiä vahingon, joka ei ole korvattavissa, jos riidanalainen tullipäätös pannaan täytäntöön välittömästi, se ei estä tulliviranomaisia vaatimasta, että kyseisen päätöksen täytäntöönpanon lykkäyksen yhteydessä on annettava vakuus. Jos vaatimus vakuuden antamisesta voi velallisen tilanne huomioon ottaen aiheuttaa vakavia taloudellisia tai sosiaalisia vaikeuksia, tulliviranomaisilla on valta olla vaatimatta tällaista vakuutta.
- 3) Jos riidanalaisen tullipäätöksen täytäntöönpanon lykkäyksen yhteydessä vaaditaan annettavaksi vakuus, se voi aiheuttaa vakavia taloudellisia tai sosiaalisia vaikeuksia velalliselle, jolla ei ole riittäviä varoja vakuuden antamiseksi.
- 4) Jos riidanalaisen tullipäätöksen täytäntöönpanon lykkäyksen yhteydessä on tullikoodeksin 244 artiklan kolmannen kohdan mukaan annettava vakuus, vakuuden määrä on vahvistettava vastaamaan velan täsmällistä määrää tai,

jos velan määrää ei voida laskea varmasti, suurinta mahdollista syntyvän tai mahdollisesti syntyvän velan määrää, paitsi jos vakuuden vaatiminen voi aiheuttaa velalliselle vakavia taloudellisia tai sosiaalisia vaikeuksia; tällaisessa tapauksessa vakuuden määrä voidaan velallisen taloudellinen tilanne huomioon ottaen vahvistaa kyseisen velan määrää pienemmäksi.

Rodríguez Iglesias	Mancini	Moitinho de Almeida	Murray
Sevón	Kakouris	Kapteyn	
Gulmann	Edward	Puissochet	
Hirsch	Jann	Ragnemalm	

Julistettiin Luxemburgissa 17 päivänä heinäkuuta 1997.

R. Grass

kirjaaja

G. C. Rodríguez Iglesias

presidentti